

[Kjær Rasmussen.]

1968-69 er tilskuddet stadig 1.000 kr., på trods af at studieafgifterne ved de fleste private seminarier er steget. Ydermere mener vi, at midlerne, som ydes de studerende fra ungdommens uddannelsesfond, udgør en stadig svindende procentdel af omkostningerne ved studiet.

De studerende er således bragt i en alvorlig økonomisk klemme, og det er i den forbindelse nok værd at huske på, at elever ved forskellige seminarier, hvad enten det nu er lærerseminarier eller børnehaveseminarier, ingen mulighed har for ekstraintjening på grund af den stramme undervisningstid. For øvrigt skal jeg ikke være den, der gør mig til talsmand for, at erhvervsarbejde ved siden af studierne er nogen løsning.

Nu har vi jo ganske vist fået en anden regering og dermed en undervisningsminister, som — jeg forstod det næsten som i den hellige privatisernes navn — ikke ville afskaffe studieafgifterne. Ja, der kom nogle løfter, der gik i en eller anden retning, men det stod mig ikke helt klart, i hvilken retning disse løfter gik. Denne forklaring kan af naturlige årsager ikke tilfredsstille de studerende, idet spørgsmål af den her rejste karakter ofte vil forløbe efter inertiens lov, uanset hvilken regering vi har. De studerende har derfor med rette kunnet regne med, at løfterne fra tidligere ville blive holdt. Det bliver de altså ikke, tilsyneladende. Grunden er næppe hensynet til privatiseringen. Den er langt snarere at søge i, at regeringen ønsker at spare disse udgifter. De studerende skal med andre ord undgælde for regeringens sparepolitik, den såkaldte hestekur.

Undervisningsministeren har før argumenteret med, at vi måtte beholde studieafgifter ved private seminarier på grund af disses større selvstændighed. En sådan argumentation er yderst vanskelig tilgængelig, synes det mig. Der kan ikke være nogen rimelighed i, at nogle skal betale og andre ikke for nøjagtig den samme uddannelse. Set ud fra et elevsynspunkt er det formentlig flintrende ligegyldigt, om man tager sin eksamen fra Ålborg seminarium eller Ranum statsseminarium. Derimod er det ikke ligegyldigt, at man i Ålborg skal betale studieafgift, mens man på Ranum er fritaget her-

for. Det er dog godt for de sidste, naturligvis. Reglen må naturligvis være den, at man intet sted skal betale for at uddanne sig til pædagog, hvad enten ens uddannelse nu sigter mod børnehave, fritidshjem eller folkeskole.

Jeg tror også, ministeren glemmer, at de private seminarier ofte er egneseminarier og som følge deraf har en monopolstilling. Forholdet er jo ingenlunde sådan, at der er tale om frit valg af seminarium og dermed frivillighed i henseende til, om man vil betale studieafgift eller ikke. Er der et privat seminarium på stedet, skaber staten ikke fri valgmulighed ved at placere et statsseminarium ved siden af. Friheden er altså også på dette felt — som på så mange andre felter i det kapitalistiske samfund — uden reelt indhold.

Men det er de studerende, det går ud over. De føler forskelsbehandlingen som en stor uretfærdighed, og med rette. Der er ingen rimelighed i, at pædagogstuderende fortsat må betale studieafgift de allerfleste steder. Lad os derfor få gennemført den ligestilling nu. Studieafgiften virker socialt skævt. Den berøver nogle muligheden for at få en uddannelse. Pædagoguddannelser bør naturligvis være offentlige i lighed med andre højere uddannelser.

Det er ikke længere holdbart at køre frem med, at privatseminarierne skal modtage betaling for det specielle ansigt, de viser eleverne, den særlige holdning, man docerer på stedet. I øvrigt kan man ikke bruge den argumentation uden samtidig at sige, at statsseminarierne er uden ansigt, uden holdning, og denne opfattelse vil næppe nogen gøre sig til talsmand for.

Jeg havde en fornemmelse af, at ministeren ville komme med noget, der lignede et afslag. Det er naturligvis ministerens gode ret, han må køre regeringens linje i dette spørgsmål. Imidlertid har der jo været talt meget og længe om studieafgifternes bortfald. Den sag må siges at være fuldt oplyst. Jeg har derfor forsøgt at filosofere lidt over, hvordan det vil gå forslaget til folketingsbeslutning. Efter reglerne i forretningsordenens § 17 undergives forslag til beslutning 2 behandlinger efter tilsvarende regler, som gælder for lovforslags første og tredje behandling. Der kommer altså normalt udvalgsbehandling på. Men efter